

20.11.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto hallituksen esityksestä laiksi lääkelain muuttamisesta ja siihen liittyvistä asetusmuutosehdotuksista****VN/12686/2019, STM122:00/2019**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi lääkelain muuttamisesta sekä hallituksen esitykseen liittyvistä asetusmuutosehdotuksista asetusmuistioineen.

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkavalmisteluna. Hallituksen esityksessä ehdotetaan lääkelakiin (395/1987) useita muutoksia koskien apteekkijärjestelmää. Lisäksi ehdotetaan muutoksia itsehoitolääkkeiden hintasääntelyyn ja uutta sääntelyä koskien sosiaalihuollon palveluasumisyksiköiden yhteiskäyttöisiä rajattuja lääkevarastoja. Lääkelakiin tehtäisiin myös eräitä EU-oikeudesta johtuvia säädösmuutoksia.

Hallituksen esitys perustuu rauenneisiin hallituksen esityksiin (HE 99/2018 vp ja HE 295/2018 vp), jotka valmistellaan uudelleen eduskunnan käsittelyyn. Luonnos eroaa aiemmalla hallituskaudella rauenneista hallituksen esityksistä joiltakin osin.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Muutosesitykset kannatettavia, mutta riittämättömiä

LPY kannattaa lääkelakiin ja siihen liittyviin asetuksiin esitettyjä muutoksia. Yhdistyksen mielestä ne ovat kuitenkin riittämättömiä lääkejakelelu ja lääkearkkinoiden kehittämisen näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana. Apteekkitoiminnan sääntely ja lääkejakelelu lupajärjestelmä eivät ole kehittyneet muuttuneen toimintaympäristön mukana. Alaa koskevaa sääntelyä pitää uudistaa tavalla, joka luo edellytykset lääkkeiden saatavuuden parantamiselle ja lääkekustannusten kasvun hillitsemiselle potilasturvallisuutta vaarantamatta.

Lainsäädännön tulee mahdollistaa aito hintakilpailu lääkehuollossa ja yksityisen sektorin lääkejakelelu rakenteiden tulee olla yhdenmukaiset julkisen sektorin kanssa.

20.11.2020

Kilpailu ja tasapuoliset toimintaedellytykset

Julkiset ja yksityiset palveluntuottajat ovat lääkehuollon osalta nykyisin eriarvoisessa asemassa. Julkisen sektorin toimijat saavat hankkia lääkkeitä ja rokotteita kaikkiin toimintayksiköihinsä lääketukuista, kun taas yksityiset palveluntuottajat joutuvat ostamaan kaikki vastaanottotoiminnassa käytettävät lääkkeet ja rokotteet vähittäismyyntiä harjoittavasta apteekista. Silloin niiden hinta on usein jopa kaksinkertainen. Julkisen sektorin täten saama kilpailuetu on merkittävä.

Julkisen terveydenhuoltopalveluiden tuottaja voi lisäksi tilata lääkkeitä lääketukuista myös kunnallisille liikelaitoksille sekä julkisomisteisille osakeyhtiöille silloinkin, kun nämä toimivat markkinoilla.

Lainsäädäntö ei nykyisellään mahdollista logistiikkaa palveluntuottajan omien lääkekeskusten välillä. Lääkehuollon periaatteiden yhdenvertaistaminen yksityisille ja julkisille terveyspalveluiden tuottajille parantaisi lääkkeiden saatavuutta ja lääkehuollon laatua, johtaisi lääkekustannusten laskuun sekä kuluttajien maksamien lääke- ja rokotekulujen pienenemiseen ja sitä kautta tehostaisi koko palvelujärjestelmän toimintaa.

LPY pitää lääkehuoltoa koskevan lainsäädännön kokonaisuudistusta välttämättömänä. Yksityisten palveluntuottajien lääkekeskusten toimintaa ohjaavaa lääkelakia on tarve päivittää niin, että se ottaa nykyistä paremmin huomioon yksityiset terveydenhuoltopalvelut. Yksityisen terveyspalveluntuottajan lääkekeskusluvan soveltamisalan pitää mahdollistaa sen toimintayksiköiden lääkehuollon hoito omista lääkekeskuksista käsin. Yksityisten terveydenhuollon toimijoiden lääkekeskusten pitää voida hankkia lääkkeitä ja rokotteita suoraan lääketukuista ja kilpailuttamalla, samalla tavalla kuin julkisella sektorilla toimitaan.

Lopuksi

LPY esittää, että lääkehuoltoa ohjaava lainsäädäntö uudistetaan sote-uudistuksen yhteydessä. Terveyspalvelualan markkinoiden kehittäminen ja hyödyntäminen kokonaisuutena luo edellytykset myös lääkkeiden ja rokotteiden saatavuuden parantamiselle ja lääkekustannusten hillitsemiselle.

LPY on mielellään mukana lääkehuollon uudistusten valmistelutyössä.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja